
PIEŅEMTIE TEKSTI

P8_TA(2017)0306

2016. gada ziņojums par Turciju

Eiropas Parlamenta 2017. gada 6. jūlija rezolūcija par Komisijas 2016. gada ziņojumu par Turciju (2016/2308(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas, īpaši 2016. gada 24. novembra rezolūciju par ES un Turcijas attiecībām¹ un 2016. gada 27. oktobra rezolūciju par žurnālistu situāciju Turcijā²,
- ņemot vērā 2014. gada 13. novembra rezolūciju par Turcijas darbībām, kas rada saspīlējumu Kipras Republikas ekskluzīvajā ekonomikas zonā³ un 2015. gada 15. aprīļa rezolūciju par pret armēņiem vērsta genocīda 100. gadskārtu⁴,
- ņemot vērā Komisijas 2016. gada 9. novembra paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai „2016. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2016)0715) un 2016. gada ziņojumu par Turciju (SWD(2016)0366),
- ņemot vērā prezidentvalsts 2016. gada 13. decembra secinājumus un iepriekšējos attiecīgos Padomes un Eiropadomes secinājumus,
- ņemot vērā 2005. gada 3. oktobra sarunu programmu Turcijai un jo īpaši tā sarunas reglamentējošo principu 5. punktu,
- ņemot vērā Padomes 2008. gada 18. februāra Lēmumu 2008/157/EK par principiem, prioritātēm un nosacījumiem, kas ietverti Eiropas partnerībā ar Turcijas Republiku⁵ („pievienošanās partnerība”), un iepriekšējos Padomes 2001., 2003. un 2006. gada lēmumus par pievienošanās partnerību,
- ņemot vērā 2015. gada 29. novembra kopīgo paziņojumu pēc ES un Turcijas augstākā

---

¹ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0450.

² Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0423.

³ OV C 285, 5.8.2016., 11. lpp.

⁴ OV C 328, 6.9.2016., 2. lpp.

⁵ OV L 51, 26.2.2008., 4. lpp.

līmeņa sanāksmes un ES un Turcijas rīcības plānu,

- ņemot vērā Eiropas Kopienas un tās dalībvalstu 2005. gada 21. septembra deklarāciju, kurā noteikts, ka atzīšana no visu dalībvalstu puses ir nepieciešams pievienošanās procesa komponents, un to, ka Turcijai ir pilnībā un efektīvi jāīsteno Ankaras nolīguma papildu protokols attiecībā uz visām dalībvalstīm, bez izņēmuma un diskriminācijas atceļot visus šķēršļus brīvai preču apritei,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību konvencijas (ECTK) 46. pantu, kurā noteikts, ka līgumslēdzējas puses apņemas ievērot un pildīt galīgos Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) spriedumus ikvienā lietā, kurā tās ir puses,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Venēcijas komisijas atzinumus, īpaši 2017. gada 10. un 11. marta atzinumu par tiem grozījumiem konstitūcijā, par kuriem ir jārīko nacionāls referendums, atzinumu par pasākumiem, kuri paredzēti nesētajos ārkārtas dekrēta tiesību aktos par plašsaziņas līdzekļu brīvību un par krimināllietu miertiesnešu pienākumiem, kompetencēm un darbību, 2016. gada 9. un 10. decembra atzinumu par ārkārtas dekrēta tiesību aktiem Nr. 667–676, kuri tika pieņemti pēc 2016. gada 15. jūlija neveiksmīgā valsts apvērsuma, un 2016. gada 14. un 15. oktobrī pieņemto atzinumu par konstitūcijas 83. panta otrā punkta darbības apturēšanu (parlamentārā neaizskaramība),
- ņemot vērā Eiropas Padomes cilvēktiesību komisāra 2016. gada 26. jūlija paziņojumu par pasākumiem, kas veikti, īstenojot ārkārtas stāvokli Turcijā,
- ņemot vērā ES un Turcijas 2016. gada 18. marta paziņojumu,
- ņemot vērā Komisijas 2017. gada 2. marta paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei „Pirmais gada ziņojums par Bēgļu atbalsta mehānismu Turcijā“ (COM(2017)0130) un Komisijas 2017. gada 2. marta ziņojumu Eiropas Parlamentam, Eiropadomei un Padomei „Piektais ziņojums par ES un Turcijas paziņojuma īstenošanā gūto progresu“ (COM(2017)0204),
- ņemot vērā to, ka Turcija ir apņēmusies izpildīt Kopenhāgenas kritērijus, īstentot atbilstošas un efektīvas reformas, uzturēt labas kaimiņattiecības un pakāpeniski tuvināties ES, un tā kā šos centienus būtu vajadzējis uzskatīt par Turcijas iespēju nostiprināt savas institūcijas un turpināt demokratizācijas un modernizācijas procesu,
- ņemot vērā Komisijas 2016. gada 21. decembra ieteikumu Padomes lēmumam, ar kuru sniedz atļauju sarunu sākšanai ar Turciju par nolīgumu attiecībā uz divpusējo preferenciālo tirdzniecības attiecību paplašināšanu un muitas savienības modernizēšanu,
- ņemot vērā to, ka tiesiskuma ievērošana, tostarp īpaši saistībā ar varas dalīšanu, demokrātiju, vārda un plašsaziņas līdzekļu brīvību, cilvēktiesībām, minoritāšu tiesībām un reliģijas brīvību, pulcēšanās un miermīlīgas protestēšanas brīvību, ir būtiskas sarunu procesa sastāvdaļas saskaņā ar Kopenhāgenas kritērijiem uzņemšanai Eiropas Savienībā,
- ņemot vērā to, ka 2017. gada 26. aprīlī publicētajā Pasaules preses brīvības indeksā Turcija ir ierindota 155. vietā, kas ir zemākais novērtējums, kāds tai līdz šim ticis piešķirts, kā arī tā ir atzīta par vienu no valstīm, kurā žurnālisti ir visvairāk cietuši no

draudiem, fiziskiem uzbrukumiem, ietekmēšanas tiesu iestādēs, tostarp piespriežot ieslodzīšanu un cietumsodus,

- ņemot vērā to, ka 2016. gada novembrī Parlaments aicināja Komisiju un dalībvalstis īslaicīgi iesaldēt notiekošās pievienošanās sarunas ar Turciju un apņēmas pārskatīt savu nostāju pēc tam, kad Turcijā tiks atcelti nesamērīgie ārkārtas stāvokļa pasākumi, pārskatīšanu balstot uz to, vai visā valstī ir atjaunots tiesiskums un cilvēktiesību ievērošana,
  - ņemot vērā Sīrijas krīzi, centienus panākt pamieru un miermīlīgu risinājumu un Turcijas pienākumu uzlabot stabilitāti un sekmēt labas kaimiņattiecības, īstenojot intensīvus pūliņus, kuru mērķis ir atrisināt divpusējās problēmas, strīdus un konfliktus ar kaimiņvalstīm attiecībā uz zemes un jūras robežām un gaisa telpu, ievērojot starptautiskos nolīgumus, tostarp ANO Jūras tiesību konvenciju un ANO Statūtus,
  - ņemot vērā Krievijas iesaisti Sīrijas konfliktā, tostarp sniedzot atbalstu ķīmisko ieroču izmantošanai Sīrijas teritorijā, kas vēl vairāk destabilizē situāciju šajā valstī un palielina to bēgļu skaitu, kuri meklē aizsardzību Turcijā un ES,
  - ņemot vērā Turcijas drošības situāciju, kura ir pasliktinājusies gan iekšēji, gan ārēji, un valstī notikušos terora aktus,
  - ņemot vērā to, ka Turcija ir uzņēmusi visvairāk bēgļu pasaulē, proti, saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos biroja (*UNHCR*) datiem — gandrīz 3 miljonus reģistrētu bēgļu no Sīrijas, Irākas un Afganistānas,
  - ņemot vērā ekonomikas un finanšu stāvokli Turcijā, kas daļēji ir saistīts ar nesenajiem uzbrukumiem un politisko nestabilitāti, bet arī ar dziļākām ekonomikas problēmām,
  - ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā cilvēktiesību komisāra biroja (*OHCHR*) 2017. gada februārī publicēto ziņojumu „Par cilvēktiesību situāciju Turcijas dienvidaustrumos”,
  - ņemot vērā to, ka Turcija ir izrādījusi apbrīnojamu viesmīlību tik lielam skaitam šajā valstī dzīvojošo bēgļu,
  - ņemot vērā Starptautiskās referendumu novērošanas misijas 2017. gada 17. aprīlī sniegto paziņojumu par sākotnējiem novērojumiem un secinājumiem,
  - ņemot vērā Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas (*PACE*) 2017. gada 25. aprīlī pieņemto 2156. rezolūciju „Demokrātisko iestāžu darbība Turcijā”, kuras rezultātā no jauna tika atvērta novērošanas procedūra,
  - ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A8-0234/2017),
- A. ņemot vērā, ka miljoni turku un turku izcelsmes cilvēku jau vairākas desmitgades dzīvo ES dalībvalstīs un dod ieguldījumu to labklājībā,

Ievads

1. uzsver, ka 2016. gads bija grūts gads Turcijas iedzīvotājiem, jo turpinājās Sīrijas karš, ieradās liels skaits bēgļu, valsts dienvidaustrumos uzliesmoja pilsoņu karš, notika vairāki šausminoši terora akti un vardarbīgs valsts apvērsuma mēģinājums, kurā tika nogalināti 248 cilvēki; atkārti stingro nosodījumu attiecībā uz 2016. gada 15. jūlija valsts apvērsuma mēģinājumu un pauž solidaritāti ar Turcijas iedzīvotājiem; atzīst Turcijas valdības tiesības un pienākumu īstenot darbības, lai sauktu vainīgos pie atbildības, vienlaikus garantējot tiesiskumu un tiesības uz taisnīgu tiesu;
2. tomēr uzsver, ka ārkārtas stāvokļa laikā veiktās darbības *ir radījušas* liela mēroga, nesamērīgas un ilgtermiņa negatīvas sekas lielam skaitam iedzīvotāju, kā arī attiecībā uz pamatbrīvību aizsardzību valstī; nosoda ierēdņu un policistu masveida atļaišanu no darba, masveida plašsaziņas līdzekļu likvidēšanu, žurnālistu, akadēmisko aprindu pārstāvju, tiesnešu, cilvēktiesību aizstāvju, ievēlētu un neievēlētu amatpersonu, drošības dienesta darbinieku un parasto iedzīvotāju arestus un viņu īpašumu, līdzekļu un pasu konfiskāciju, daudzu skolu un universitāšu slēgšanu un ceļošanas aizlieguma noteikšanu vairākiem desmitiem tūkstošu Turcijas pilsoņu, pamatojoties uz ārkārtas dekrētu tiesību aktiem un nepieņemot individualizētus lēmumus, nedz arī dodot iespēju savlaicīgai tiesas izskatīšanai; pauž bažas par Turcijas privātzņēmumu konfiskāciju un dažos gadījumos nacionalizāciju; aicina nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot visus ieslodzītos, kas tiek turēti apcietinājumā bez pierādījumiem par viņu personisko iesaistīšanos noziegumu izdarīšanā; šajā sakarībā pauž nožēlu par to, ka ir nopietni apdraudētas parlamenta likumdošanas prerogatīvas;
3. uzsver, ka labas ES un Turcijas attiecības ir stratēģiski svarīgas un sadarbība tādu problēmu risināšanā, kuras jāpārvar abām pusēm, sniedz augstu pievienoto vērtību; atzīst, ka kopš 2004. gada, kad tika uzsāktas pievienošanās sarunas, gan Turcija, gan ES ir piedzīvojuši iekšējās pārveides procesu; pauž nožēlu, ka pievienošanās instrumenti nav pilnībā izmantoti un ka ir noticis regress tiesiskuma un cilvēktiesību jomā, kas atrodas Kopenhāģenas kritēriju uzmanības centrā, un ka gadu gaitā ir kļuvis vājāks abu pušu sabiedrības atbalsts Turcijas pilnīgai integrācijai ES; joprojām ir apņēmies turpināt sadarbību un uzturēt atklātu dialogu ar Turcijas valdību, lai risinātu kopīgas problēmas un kopīgas prioritātes, piemēram, jautājumu par reģiona stabilitāti, stāvokli Sīrijā, migrāciju un drošību;
4. ņem vērā rezultātus, kas tika iegūti 2017. gada 16. aprīļa referendumā, kas norisinājās ārkārtas stāvoklī un apstākļos, kuri nepieļāva taisnīgu kampaņu rīkošanu un uz informāciju balstītu izvēli, jo kampaņas abas puses neatradās vienādos sacensības apstākļos, kas attiecas uz iespējām, un tā ka tika pārkāptas konstitucionālās reformas oponentu tiesības; pauž nopietnas bažas par apgalvojumiem par pārkāpumiem un izplatīto vēlēšanu rezultātu viltošanu, ko konstatēja Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas/Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja (EDSO/DICB) vēlēšanu novērošanas misijas secinājumos, kas izdoti 2017. gada 17. aprīlī, un kas rada nopietnas šaubas par rezultātu derīgumu un likumību; atbalsta aicinājumu veikt neatkarīgu izmeklēšanu par visiem OECD/ODIHR novērošanas misijas sniegtajā paziņojumā uzskaitītajiem pārkāpumiem; norāda uz *PACE* lēmumu no jauna atvērt novērošanas procesu attiecībā uz Turciju;
5. norāda, ka Turcijai jāievēro saistības kā Eiropas Padomes locekli; aicina Turciju arī turpmāk ievērot saistības Eiropas Padomes ietvaros un ieviest konstitucionālas un tiesiskas izmaiņas un reformas sadarbībā Venēcijas komisiju un saskaņā ar tās noteiktajiem kritērijiem;

6. stingri nosoda Turcijas prezidenta un dažādu citu politiķu atkārtoti pausto atbalstu tam, lai no jauna tiktu ieviests nāvessods; atgādina, ka viennozīmīga atteikšanās no nāvessoda ir viena no pamatprasībām dalībai ES, un uzsver, ka nāvessoda atjaunošana būtu Turcijas starptautisko saistību pārkāpums, tā rezultātā tiktu apšaubīta Turcijas dalība Eiropas Padomē un nekavējoties tiktu izbeigtas ES pievienošanās sarunas un pārtraukts pirmspievienošanās atbalsts; uzsver, ka tad, ja Turcijā tiek rīkots referendums par nāvessoda atjaunošanu, dalībvalstīm ir tiesības atteikties ļaut atvieglot šo balsošanu to attiecīgajās valstīs;
7. atgādina par savu nostāju no 2016. gada novembra iesaldēt Turcijas pievienošanās procesu;
8. aicina Komisiju un dalībvalstis saskaņā ar sarunu programmu nekavējoties oficiāli apturēt pievienošanās sarunas ar Turciju, ja konstitucionālo reformu kopums tiek īstenots nemainīgā veidā; uzsver, ņemot vērā Venēcijas komisijas piezīmes par konstitucionālo reformu, ka ierosinātie konstitūcijas grozījumi neievēro varas dalīšanas pamatprincipus, nenodrošina pietiekamus pārbaužu un līdzsvara pamatprincipus, kā arī neatbilst Kopenhāgenas kritērijiem; aicina Komisiju, dalībvalstis un Turciju rīkot atklātas un godīgas diskusijas par savstarpējo interešu jomām, kam būtu iespējama pastiprināta sadarbība; uzsver, ka jebkurām politiskajām norisēm ES un Turcijas starpā būtu jābalstās uz nosacījumu noteikumiem, lai tiktu ievērota demokrātija, tiesiskums un pamattiesības;

Cilvēktiesības un pamatbrīvības

9. ar nožēlu pieņem zināšanai, ka pēc ārkārtas stāvokļa izsludināšanas veiktie nesamērīgie pasākumi, izmantojot apcietināšanas, atlaišanas, arestus un īpašumu konfiskācijas, bija vērsti ne vien pret tūkstošiem cilvēku, kuri ir iespējamie *Gülen* kustības locekļi/atbalstītāji, bet arī pret citādi domājošiem kopumā un īpaši opozīcijas politiskajām partijām; joprojām gaida pārlicinošus pierādījumus attiecībā uz vainīgajiem apvērsuma mēģinājumā; stingri nosoda to, ka apcietināti pie Tautas demokrātiskās partijas (*HDP*) piederoši 11 parlamenta deputāti, viņu vidū šīs partijas līdzpriekšsēdētāji *Figen Yuksekdag* un *Selahattin Demirtas*, viens parlamenta deputāts no Republikāņu tautas partijas (*CHP*) un 85 kurdu pašvaldību mēri; mudina Turcijas valdību nekavējoties atcelt ārkārtas stāvokli; brīdina par pretterorisma pasākumu ļaunprātīgu izmantošanu nolūkā leģitimizēt cilvēktiesību apspiešanu; aicina Eiropas Cilvēktiesību tiesu (ECT) nekavējoties pieļaut pirmās parauga lietas un pēc iespējas ātrāk pabeigt pirmo tiesvedības procesu, jo, šķiet, nepastāv efektīvi valsts tiesiskās aizsardzības līdzekļi;
10. aicina Turcijas iestādes veikt rūpīgu izmeklēšanu attiecībā uz apgalvojumiem par ļaunprātīgu izturēšanos pret ieslodzītajiem, par ko ziņojušas vairākas cilvēktiesību organizācijas, un prasa saukt pie pilnas atbildības un sodīt tos, kas vainojami cilvēktiesību pārkāpumos; pauž nopietnas bažas par ieslodzījuma apstākļiem; prasa nekavējoties publicēt Eiropas Padomes Komitejas spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanai jaunākos ziņojumus un mudina Turcijas iestādes atļaut valsts un starptautiskajiem novērotājiem uzraudzīt aizturēšanas centrus;
11. aicina Turcijas valdību visām personām, uz kurām attiecas ierobežojoši pasākumi, piedāvāt pienācīgus un efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus un izskatīšanu tiesā saskaņā ar tiesiskuma principu; uzsver, ka nevainības prezumpcija ir pamatprincips

- jebkurā konstitucionālā valstī; norāda, ka Turcijas pašreizējā ārkārtas stāvokļa ietvaros arestētajiem pilsoņiem netiek nodrošinātas tiesības uz juridisko palīdzību pirmo piecu aizturēšanas dienu laikā, un pauž nožēlu par nopietnajiem ierobežojumiem aizturēto personu piekļuvei advokātiem; uzsver, ka kopš 2016. gada jūlija vairāk nekā 100 000 juridisko sūdzību tika iesniegts Turcijas Konstitucionālajā tiesā, kura pasludināja sevi par nekompetentu jautājumos, uz kuriem attiecas ārkārtas dekrēts; aicina Turciju steidzami pārskatīšanas kārtā pārveidot Izmeklēšanas komisiju par ārkārtas stāvokļa praksi, lai šī komisija kļūtu par stingru, neatkarīgu un pilntiesīgu komisiju, kas spēj individuāli pievērsties visiem gadījumiem, efektīvi izskatīt milzīgo turpmāko pieteikumu skaitu un nodrošināt, ka netiek nepamatoti aizkavēta to izskatīšana tiesā;
12. stingri nosoda nopietnu atkāpšanos no vārda brīvības principa un tās pārkāpumus un nopietnos plašsaziņas līdzekļu brīvības pārkāpumus, tostarp nesamērīgos plašsaziņas līdzekļu vietņu un sociālo plašsaziņas līdzekļu aizliegumus; ar bažām norāda uz aptuveni 170 plašsaziņas līdzekļu slēgšanu, kuru vidū ir gandrīz visi plašsaziņas līdzekļi kurdu valodā, kā arī uz vairāk nekā 150 žurnālistu apcietināšanu; uzsver, ka Turcijas lēmums bloķēt piekļuvi Vikipēdijai uzskatāms par uzbrukumu informācijas brīvībai; norāda uz Turcijas pastāvīgo novērtējuma kritumu preses brīvības indeksā, ko sagatavoja organizācija „Reportieri bez robežām”, šobrīd ierindojojot Turciju 155. vietā no 180 valstīm; atgādina, ka brīva un plurālistiska prese, tostarp brīvs un atvērts internets, ir būtiska jebkuras demokrātijas sastāvdaļa, un mudina Turcijas valdību nekavējoties atbrīvot visus nelikumīgi apcietinātos žurnālistus; aicina Turcijas valdību ļaut bijušajam EP deputātam un Apvienotās parlamentārās komitejas priekšsēdētājam *Joost Lagendijk* atgriezties pie viņa ģimenes Turcijā;
  13. pauž nopietnas bažas par aizvien sliktāko situāciju Turcijas dienvidaustrumos, īpaši teritorijās, kurās tika noteiktas komandantstundas, lietots pārmērīgs spēks un piemērota kolektīvā sodīšana pret viesiem iedzīvotājiem, un kur, kā tiek ziņots, aptuveni 2000 cilvēki tika nogalināti drošības operāciju kontekstā un tiek lēsts, ka no 2015. gada jūlija līdz 2016. gada decembrim tika pārvietots pusmiljons cilvēku; pieņem zināšanai, ka vietējie prokurori sistemātiski ir atteikušies uzsākt izmeklēšanu par slepkavību ziņojumiem un par to, ka neatkarīgiem novērotājiem tika liegta piekļuve teritorijai; atgādina par Turcijas valdības atbildību par visu tās iedzīvotāju aizsardzību, neatkarīgi no viņu kultūras vai reliģiskās izcelsmes un ticības; nosoda plašo ekspropriācijas praksi, tostarp pašvaldībām un arī baznīcām piederošu īpašumu atsavināšanu, kas ir reliģisko minoritāšu tiesību pārkāpums; pauž pārliecību, ka tikai politiski taisnīga kurdu jautājuma atrisināšana var panākt ilgtspējīgu stabilitāti un labklājību šajā teritorijā un visā Turcijā, un tāpēc aicina abas puses atgriezties pie sarunu galda; norāda, ka vairāki likumi, tostarp 2016. gadā pieņemtais Likums Nr. 6722 par drošības spēku, kas piedalās cīņā pret teroristiskām organizācijām, tiesisko aizsardzību, ir radījuši „sistemātiskas nesodāmības” atmosfēru attiecībā uz drošības spēkiem;
  14. pauž nosodījumu par Turcijas parlamenta lēmumu antikonstitucionālā kārtā atcelt 154 parlamenta deputātu, tostarp 55 no 59 *HDP* parlamenta deputātiem, imunitāti, paverot ceļu opozīcijas politiķu arestēšanai un nopietni kaitējot parlamenta kā demokrātiskas institūcijas tēlam; uzsver, ka Turcijas Lielajai nacionālajai asamblejai vajadzētu būt centrālajai institūcijai Turcijas demokrātiskajā sistēmā un vienlīdzīgi pārstāvēt visus pilsoņus; pauž nožēlu par augsto vēlēšanu sliekšni;
  15. pauž bažas, ka pret tiesnešiem un prokuroriem joprojām tiek izdarīts spēcīgs politiskais spiediens un ka tik liels skaits kā 4000, kas ir gandrīz ceturtdaļa visu tiesnešu un

prokuroru, ir atlaisti no darba vai arestēti un dažos gadījumos viņu īpašumi konfiscēti; aicina Turciju atjaunot un īstenot visas juridiskās garantijas, lai nodrošinātu tiesu varas pilnīgas neatkarības ievērošanu, tostarp ar grozījumiem Tiesnešu un prokuroru augstās padomes (*HSYK*) likumā, lai samazinātu izpildvaras ietekmi uz šo padomi; pauž īpašas bažas, ka krimināllietu miertiesnešu institūcija, kuru 2014. gada jūnijā izveidoja toreizējā valdība, šķiet, ir pārvērsta par iebiedēšanas instrumentu opozīcijas apspiešanai un plašai sabiedrībai pieejamās informācijas kontrolēšanai;

16. pauž nopietnas bažas par to, ka netiek ievērota reliģijas brīvība, par diskrimināciju, kas vērsta pret reliģiskām minoritātēm, tostarp kristiešiem un alevītiem, un vardarbību reliģisku iemeslu dēļ, tostarp mutiskiem un fiziskiem uzbrukumiem, stigmatizāciju un sociālo spiedienu skolās, un problēmām attiecībā uz legālu kulta vietas izveidošanu; aicina Turcijas iestādes veicināt pozitīvas un efektīvas reformas tādā jomā kā domas, apziņas un reliģiskās pārliecības brīvība, ļaujot reliģiskām kopienām iegūt juridiskas personas statusu, ļaujot labdarības fondiem izvēlē savus pārvaldes orgānus, novēršot visus ierobežojumus garīdznieku mācībām, iecelšanai un pēctecībai, izpildot attiecīgos Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumus un Venēcijas komisijas ieteikumus, kā arī izskaužot jebkādu diskrimināciju vai šķēršļus, kas pamatoti uz reliģiju; aicina Turciju ņemt vērā ekumēniskā patriarha īpašo būtību un nozīmi, kā arī atzīt tā juridiskas personas statusu; atkārtoti norāda, ka ir jāatļauj Halki semināra atkalatvēršana un jānovērš visi šķēršļi tā pienācīgai darbībai; pauž bažas par to, ka nesēn tika konfiscētas baznīcas Dijarbakiras reģionā; **mudina valdību tās atdot** atpakaļ to likumīgajiem īpašniekiem; mudina Turcijas iestādes nopietni izskaust visas antisemitisma izpausmes sabiedrībā;
17. aicina Turciju aizsargāt visneaizsargātāko iedzīvotāju grupu un minoritāšu tiesības; pauž nožēlu, ka LGBTI gājieni Ankarā un Stambulā tika aizliegti trešo gadu pēc kārtas un saskārās ar apspiešanu un vardarbību no policijas puses; pauž nopietnas bažas par dzimuma vardarbību, diskrimināciju, pret minoritātēm vērstiem naidīgiem izteikumiem, naida noziegumiem, kā arī LGBTI cilvēktiesību pārkāpumiem; aicina Turciju veikt attiecīgus pasākumus, lai novērstu pret minoritātēm vērstus naidīgus izteikumus vai naida noziegumus un sodītu par tiem; aicina Turciju saskaņot valsts tiesību aktus ar Eiropas Padomes Stambulas konvenciju, kuru tā ratificēja 2014. gadā; atzinīgi vērtē valdības nacionālo stratēģiju un rīcības plānu romiem un aicina Turcijas valdību sākt stratēģijas īstenošanu un izveidot uzraudzības un novērtēšanas mehānismu; mudina iestādes novērst būtiskos šķēršļus romu sociālajai integrācijai; aicina Turciju nodrošināt pilnīgu vienlīdzību visiem pilsoņiem un risināt problēmas, ar kurām saskaras minoritāšu pārstāvji, jo īpaši attiecībā uz izglītību un īpašumtiesībām; norāda, ka atbilstīgi Kopenhāgenas kritērijiem būtu jāparedz arī minoritāšu tiesības saņemt izglītību dzimtajā valodā valsts skolās; atgādina, cik svarīgi ir īstenot Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas rezolūciju par Imbrosu un Tenedosu, un aicina Turciju palīdzēt repatriēties minoritāšu ģimenēm, kuras vēlas atgriezties uz šīm salām; atzinīgi vērtē grieķu minoritātes skolas atvēršanu Imbrosas salā, kas ir pozitīvs solis;
18. aicina Turcijas valdību ievērot un pilnībā pildīt juridiskās saistības, kuras tā ir uzņēmusies attiecībā uz kultūras mantojuma aizsardzību, un jo īpaši godprātīgi veikt to grieķu, armēņu, asīriešu un citu kultūru atstātā mantojuma integrētu uzskaiti, kas tika iznīcināts vai izpostīts pagājušajā gadsimtā; aicina Turciju ratificēt 2005. gada UNESCO Konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu; aicina Turciju sadarboties ar attiecīgajām starptautiskajām organizācijām, jo īpaši Eiropas Padomi, lai novērstu un izskaustu nelikumīgu kontrabandu un kultūras

mantojuma tīšu iznīcināšanu;

19. atzinīgi vērtē atsevišķu to dalībvalstu darbību, kuras ir paātrinājušas patvēruma procedūras Turcijas pilsoņiem kuri tiek vajāti saskaņā ar ārkārtas dekrētiem;

ES un Turcijas attiecības

20. aicina padziļināt ES un Turcijas attiecības svarīgākajās kopīgu interešu jomās, piemēram, terorisma apkarošanā, migrācijā, enerģētikā, ekonomikā un tirdzniecībā, un atgādina, ka būtu jāsauglabā un jāveicina dialogs un sadarbība; uzskata, ka ES un Turcijas sadarbība šajās jomās ir ieguldījums gan Turcijas, gan ES stabilitātē un labklājībā, ja vien šīs sadarbības pamatā ir visu pušu saistību ievērošana pamattiesību un pamatbrīvību jomā; uzskata, ka pilsoniskās sabiedrības locekļu sadarbībai ir būtiska nozīme, un mudina padarīt intensīvākus šos kontaktus;
21. aicina Turciju vēl vairāk saskaņot tās ārpolitiku ar ES ārpolitiku; aicina ciešāk sadarboties, kā arī ES un Turcijas starpā koordinēt izaicinājumus ārpolitikas jomā; uzskata, ka, skatot katru attiecīgu gadījumu atsevišķi, Turcijas ārlietu ministrs būtu jāaicina apmeklēt Ārlietu padomes sanāksmes; iesaka Padomei steidzami uzaicināt Turcijas valdību uz samitu, lai apspriestu ES un Turcijas attiecības;
22. uzskata, ka tirdzniecības attiecību stiprināšana varētu radīt konkrētus ieguvumus Turcijas un ES dalībvalstu iedzīvotājiem, un tādēļ, ņemot vērā pašreizējās muitas savienības nepilnības, atbalsta Komisijas priekšlikumu uzsākt sarunas par muitas savienības modernizēšanu; atgādina, ka ES ir Turcijas galvenā tirdzniecības partnere un ka divas trešdaļas no ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem (ĀTI) Turcijā nodrošina ES dalībvalstis; uzsver, ka Turcijai ir liela ekonomiskā nozīme kā ES izaugsmes tirgum; uzskata, ka sociālo partneru iesaistīšanās sarunā ir izšķiroša; aicina Komisiju modernizētajā muitas savienībā starp Turciju un ES iekļaut klauzulu par cilvēktiesībām un pamatbrīvībām, paredzot, ka cilvēktiesības un pamatbrīvības ir būtiski nosacījumi; uzsver, ka muitas savienība var pilnīgi sasniegt savu potenciālu tikai tad, kad Turcija pilnīgi īsteno Papildu protokolu attiecībā uz visām dalībvalstīm; ņem vērā Komisijas secinājumu, ka turpmāku tirdzniecības ar ES integrāciju stimulētu tas, ja Turcijas izskaustu kavēkļus muitas savienības darbībai;
23. atzīmē, ka Turcijas iedzīvotājiem, jo īpaši uzņēmējiem un turku izcelsmes cilvēku ES, ir būtiski svarīga vīzu režīma liberalizācija, un tā uzlabos cilvēku savstarpējos kontaktus; mudina Turcijas valdību izpildīt pēdējos atlikušos kritērijus, kas noteikti vīzu režīma liberalizācijas ceļvedī; uzsver, ka tās pretterorisma tiesību aktu pārskatīšana ir būtisks nosacījums, lai nodrošinātu pamattiesību un pamatbrīvību ievērošanu, un ka vīzu režīma liberalizāciju būs iespējama tikai tad, kad visi kritēriji būs izpildīti;
24. uzsver, ka cīņa pret korupciju ir nozīmīga, un atgādina par Komisijas secinājumiem, ka korupcija turpina dominēt daudzās jomās un aizvien ir nopietna problēma; pauž bažas par to, ka izmeklēšana, kriminālvajāšana un notiesājošu spriedumu pieņemšana augsta līmeņa korupcijas lietās joprojām ir vājā līmenī;
25. aicina Komisiju, 2017. gadā veicot Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (IPA) līdzekļu vidusposma pārskatu, ņemt vērā pēdējos notikumus Turcijā un pārtraukt pirmspievienošanās līdzekļu izmantošanu, ja tiek apturētas pievienošanās sarunas; aicina Komisiju šāda scenārija gadījumā izmantot šos līdzekļus, lai atbalstītu Turcijas

pilsonisko sabiedrību un bēgļus Turcijā tiešā veidā un vairāk ieguldītu cilvēku apmaiņas programmās, piemēram, *Erasmus+*, kas paredzēta studentiem, akadēmiskajām aprindām un žurnālistiem;

26. pauž visdziļāko nosodījumu visiem Turcijā izdarītajiem terora aktiem un stingri atbalsta Turcijas iedzīvotājus mūsu kopīgajā cīņā pret terorismu; norāda uz ES dalībvalstu un Turcijas divpusējām attiecībām preterorisma sadarbības jomā attiecībā uz „ārvalstu kaujiniekiem”; uzsver, ka efektīvai terorisma apkarošanai izšķirīgi svarīga ir ciešāka sadarbība starp Eiropu un Turcijas tiesībsardzības iestādēm; atkārtoti, ka tā nosoda Kurdistānas strādnieku partijas (KSP), kura kopš 2002. gada ir iekļauta ES teroristisko organizāciju sarakstā, atgriešanos pie vardarbības, un mudina to nolikt ieročus un savas gribas paušanai izmantot miermīlīgus līdzekļus; uzsver, ka kurdu jautājuma miermīlīgs risinājums ir arī nepieciešams Turcijas demokrātiskai nākotnei un to sasniegs tikai tad, ja iesaistīsies visas puses un demokrātiskie spēki; aicina atsākt sarunas ar mērķi sasniegt visaptverošu un ilgtspējīgu risinājumu kurdu jautājumam; aicina dalībvalstis īstenot tiesību aktus, ar kuriem tiek aizliegta to organizāciju zīmju un simbolu izmantošana, kuras ir iekļautas teroristisko organizāciju ES sarakstā;
27. pauž nožēlu par Turcijas valdības lēmumu neļaut Vācijas Budestāga deputātiem apmeklēt Vācijas bruņotos spēkus Indžirlikā, kas nozīmē, ka tagad tie tiks pārcelti uz valsti, kura nav NATO dalībniece, kas ir liels solis atpakaļ efektīvai sadarbībai starp NATO sabiedrotajiem cīņā pret terorismu;
28. atzinīgi vērtē Turcijas valdības un vietējo NVO iesaistīšanos un iedzīvotāju viesmīlību, kas parādīta, izmitinot aptuveni 3 miljonus bēgļu; norāda uz ES un Turcijas paziņojumu par migrāciju un mudina dalībvalstis sākt brīvprātīgās pārmitināšanas programmas īstenošanu attiecībā uz visneaizsargātākajiem Turcijā mītošajiem bēgļiem; aicina Komisiju nodrošināt ilgtermiņa ieguldījumus gan bēgļiem, gan arī viņu uzņēmēju kopienām Turcijā, kā arī atbilstošu līdzekļu izlietojumu; mudina Turcijas valdību piešķirt darba atļaujas un piekļuvi veselības aprūpei visiem Sīrijas bēgļiem un nodrošināt piekļuvi izglītībai sīriešu bērniem; aicina Ankaru un ES turpināt koordinētu patrolēšanu Egejas jūrā, pastiprināt centienus apkarot migrantu kontrabandu un pilnībā un efektīvi īstenot ES un Turcijas atpakaļuzņemšanas nolīgumu un divpusējos atpakaļuzņemšanas nolīgumus, kas parakstīti ar Bulgāriju un Grieķiju;
29. pauž stingru nosodījumu par prezidenta R. Erdogana izteikumiem, kuros daži ES vadītāji tika apvainoti „nacistu prakses piekropšanā” un to pilsoņi nodēvēti par „nacistiem”; norāda, ka šādu nepamatotu paziņojumu turpināšana degradē Turcijas kā politiskā partnera uzticamību un ka tās iekšējo konfliktu „eksportēšana” rada draudus mierīgai līdzāspastāvēšanai šo dalībvalstu sabiedrībā, kur ir ievērojama Turcijas izcelsmes kopiena; uzsver, ka Turcijas valdībai ir jāatturas no sistemātiskiem centieniem mobilizēt pašai saviem mērķiem dalībvalstīs dzīvojošo turku diasporu; ar bažām norāda uz ziņojumiem par iespējamu spiedienu, kas tiek izdarīts uz turku diasporas pārstāvjiem dalībvalstīs, un pauž nosodījumu Turcijas iestādēm par ārvalstīs dzīvojošu dubulpilsoņu novērošanu; pauž bažas par neskaitāmu pasu atsaukšanu, padarot personas par bezvalstniekiem, pārkāpjot ANO 1954. gada Konvenciju par bezvalstnieku statusu un 1961. gada Konvenciju par bezvalstnieku skaita samazināšanu, un par saņemtajām ziņām, ka Turcijas konsulāti atteic pakalpojumus daudziem tās pilsoņiem;
30. atgādina par to, cik svarīgas ir labas kaimiņattiecības; šajā saistībā aicina Turciju vairāk

censties atrisināt vēl neatrisinātos divpusējos jautājumus, tostarp nenokārtotās tiesiskās saistības un neatrisinātos strīdus ar tuvākajām kaimiņvalstīm par zemes un jūras robežām un gaisa telpu saskaņā ar ANO Statūtiem un starptautiskajām tiesībām; aicina Turcijas valdību parakstīt un ratificēt Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvenciju (*UNCLOS*); mudina Turcijas valdību izbeigt atkārtotos pārkāpumus attiecībā uz Grieķijas gaisa telpu un teritoriālajiem ūdeņiem un ievērot visu tās kaimiņvalstu teritoriālo integritāti un suverenitāti; pauž nožēlu par to, ka vēl joprojām nav atsaukti *casus belli* draudi, ko Turcijas Lielā nacionālā asambleja pasludināja attiecībā uz Grieķiju;

31. aicina Turciju un Armēniju strādāt pie to savstarpējo attiecību normalizēšanas; uzsver, ka Turcijas un Armēnijas robežas atvēršana var palīdzēt uzlabot attiecības, jo īpaši atsaucoties uz pārrobežu sadarbību un ekonomisko integrāciju;
32. aicina Turcijas valdību apturēt tās plānus būvēt Akuju kodolspēkstaciju; norāda, ka objektam paredzēts atrasties reģionā, kur bieži notiek spēcīgas zemestrīces, un tāpēc tas būtiski apdraudētu ne tikai Turciju, bet arī visu Vidusjūras reģionu; šajā saistībā pieprasa Turcijas valdībai pievienoties Espo konvencijai, kas pusēm uzliek saistības citai citu informēt un apspriesties par plānotiem lieliem projektiem, kam, ļoti iespējams, varētu būt ievērojama nelabvēlīga pārrobežu ietekme uz vidi; tāpēc lūdz Turcijas valdību iesaistīt kaimiņvalstu, piemēram, Grieķijas un Kipras, valdības turpmākā Akuju projekta attīstībā vai vismaz apspriesties ar tām;
33. uzsver, ka Kipras problēmas atrisināšana pozitīvi ietekmētu visu reģionu, pirmkārt un galvenokārt nodrošinot ieguvumus Kipras grieķiem un Kipras turkiem; atzinīgi vērtē 2014. gada 11. februāra kopīgo deklarāciju kā pamatu noregulējumam un uzteic Kipras grieķu un Kipras turku kopienu līderus par to, ka panākts ievērojams progress atkalapvienošanās sarunās; atzinīgi vērtē abu vadītāju vienošanos par virkni uzticības veidošanas pasākumu un mudina īstenot visus pasākumus, par kuriem panākta vienošanās; atzinīgi vērtē apmainīšanos ar vēlamajām kartēm, kurai līdz šim nebija precedentu, un pirmo Kipras konferenci, kas tika rīkota Ženēvā kopā ar garantu varām un piedaloties ES, un atbalsta tās turpināšanu ar mērķi sasniegt savstarpēji pieņemamu vienošanos par nodaļu, kas veltīta drošībai un garantijām; atbalsta godīgu, visaptverošu un dzīvotspējīgu noregulējumu, kura pamatā ir divu kopienu, divu zonu federācijas izveide ar vienotu starptautiskas juridiskas personas statusu, vienotu suverenitāti un vienotu pilsonību, kurai raksturīga politiska līdzvērtība abās kopienās, saskaņā ar ANO Drošības padomes rezolūcijām, starptautiskajām tiesībām, ES *acquis*, un ievērojot principus, uz kuriem ir veidota Savienība; atzinīgi vērtē pušu ciešāku iesaistīšanos Kipras problēmas noregulēšanā; cer, ka Turcija aktīvi atbalstīs ātru un veiksmīgu sarunu noslēgumu, un atkārtoti, ka Turcijas apņēmībai un ieguldījumam visaptveroša noregulējuma panākšanā joprojām ir izšķiroša nozīme; aicina visas iesaistītās puses aktīvi atbalstīt sarunu procesu, sekmēt pozitīvu iznākumu un izmantot pašlaik pavērušās iespējas; mudina Komisiju izmantot visus tās resursus, lai pilnībā atbalstītu sekmīgu atkalapvienošanas procesa pabeigšanu;
34. atkārtoti aicina Turciju sākt izvest tās bruņotos spēkus no Kipras, nodot nodalīto Famagustas sektoru ANO saskaņā ar ANO Drošības padomes (ANO DP) Rezolūciju 550 (1984. gads un atturēties no darbības, kas izmaina demogrāfisko līdzsvaru salā, izmantojot savu politiku saistībā ar nelikumīgu apmetņu veidošanu; norāda, ka ir nepieciešams iepriekš labi sagatavot ES *acquis* īstenošanu turpmāk topošajā Kipras turku federālajā zemē (pavalstī), pirms stāsies spēkā izlīguma nolīgums; šajā saistībā

atzīst, ka ir svarīgi nepārtraukt darbu, ko veic divu kopienu *ad hoc* komiteja jautājumos par sagatavošanos ES; uzteic Pazudušo personu komitejas — *CMP*, kura meklē gan pazudušos Kipras turkus, gan Kipras grieķus — svarīgo darbu un atzinīgi vērtē to, ka tika piešķirta labāka piekļuve attiecīgajiem objektiem, tostarp militārām zonām; aicina Turciju palīdzēt *CMP*, nodrošinot militāro arhīvu informāciju; aicina īpaši ņemt vērā *CMP* veikto darbu un šajā sakarībā atzinīgi vērtē to, ka ir iecelts Eiropas Parlamenta pastāvīgais referents jautājumos par bez vēsts pazudušām personām;

35. atzīst Kipras Republikas likumīgās tiesības slēgt divpusējus nolīgumus par tās ekskluzīvo ekonomikas zonu; atkārtoti aicina Turciju ievērot visu dalībvalstu suverēnās tiesības, tostarp tiesības, kas attiecas uz dabas resursu izpēti un izmantošanu saskaņā ar ES *acquis* un starptautiskajiem tiesību aktiem; mudina Turciju iesaistīties strīdu mierīgā izšķiršanā un atturēties paust jebkādas draudus vai īstenot rīcību, kas arētu negatīvi ietekmēt labas kaimiņattiecības;
36. pauž ciešu pārliecību, ka vienīgi ar ticamu politisku risinājumu varēs nodrošināt stabilitāti Sīrijā un izšķiroši sakaut *ISIL/Da'esh* un citus ANO sarakstā iekļautos teroristu grupējumus Sīrijā; atkārtoti apstiprina, ka primāri svarīgs ir ANO virzīts Ženēvas process; atzīst Astanas sanāksmēs īstenotos centienus atkārtoti noteikt pilnīgu karadarbības pārtraukšanu un izveidot trīspusēju mehānismu, lai novērotu un nodrošinātu pilnīgu pamiera ievērošanu; mudina visus garantiju devējus, tostarp Turciju, pildīt savas saistības nodrošināt pamiera pilnīgu ievērošanu un panākt progresu attiecībā uz pilnīgi netraucētas humānās palīdzības piekļuves nodrošināšanas visā valstī, aplenkumu izbeigšanu un visu patvaļīgi aizturēto personu, jo īpaši sieviešu un bērnu, atbrīvošanu saskaņā ar ANO Drošības padomes Rezolūciju Nr. 2268; atkārtoti aicina Turciju pilnīgi ievērot visu tās kaimiņvalstu suverenitāti un teritoriālo integritāti;
37. aicina iztulkot šo rezolūciju turku valodā;

o
o o
38. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos un dalībvalstīm.